VERKOSSA

Yksittäinen avoin data ei ole kiinnostavaa, mutta jos eri tietolähteistä pystyy yhdistämään tietoa, siitä tulee lisäarvoa asiakkaalle. **TOIMITUSJOHTAJA SAMI KETTUNEN, BITCOMP**

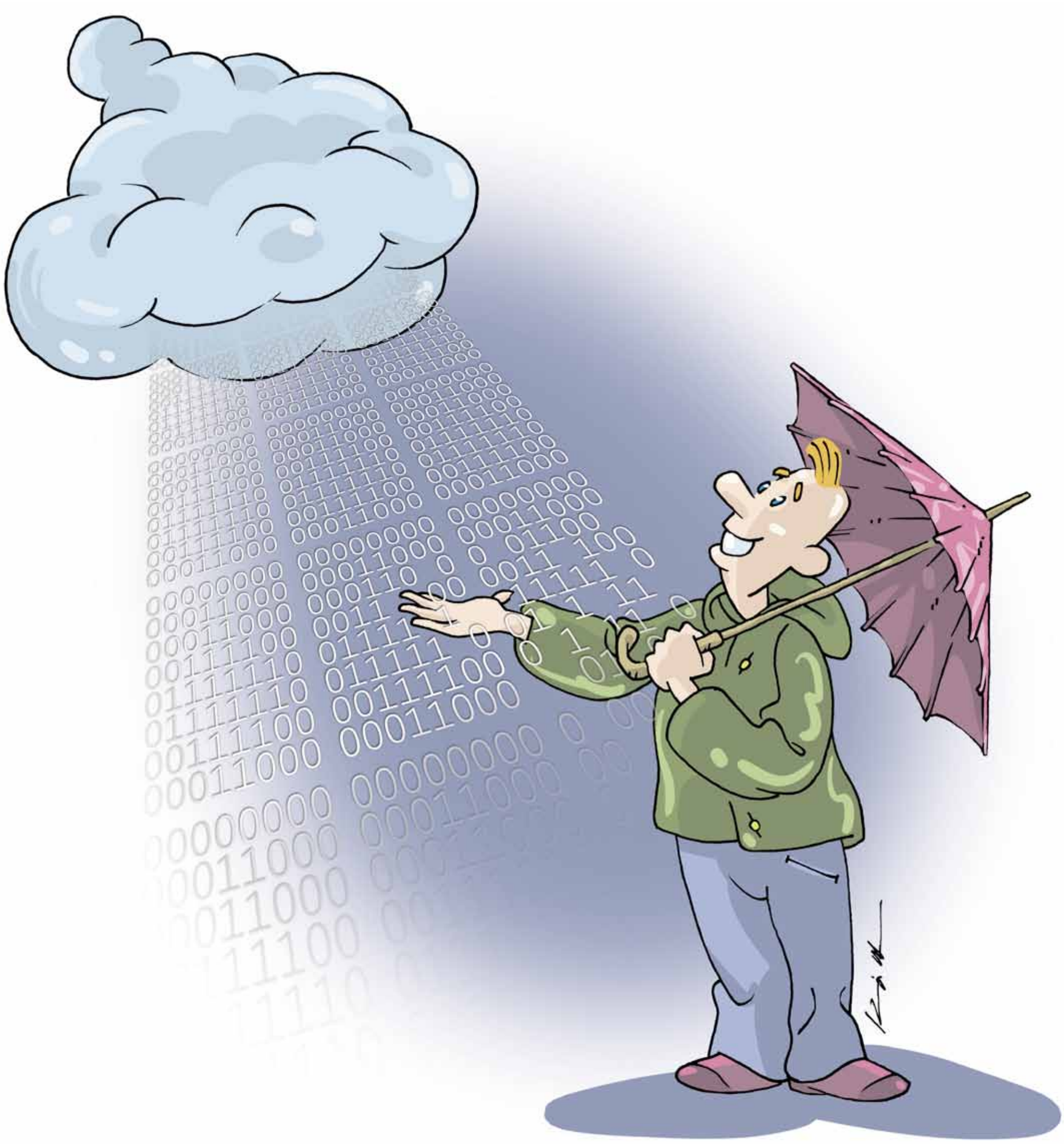

Ilmatieteen laitoksen laarista sataa ilmaista tietoa

Ilmatieteen laitos avasi kesäkuussa säähavaintojaan kaikkien käytettäväksi. Mutta tietääkö se maaseudun yrittäjien kannalta uusia hyötypalveluita?

Ilmatieteen laitoksella on noin 400 mittauspistettä maalla ja merellä. Nyt niiden keräämää tietoa on kaikkien saatavilla.

Internetin käyttäjä pääsee tutustumaan moniin tietoihin Ilmatieteen laitoksen verkkosivuilta, ja lisäksi sovelluskehittäjiä palvelee koneluettava data niin sanottujen katselu- ja latausrajapintojen kautta.

Tarjolla havaintoja ja ennusteita

Saatavilla oleva tieto voidaan jakaa kolmeen osaan: reaaliaikaiset havainnot, havaintojen aikasarjat ja ennustemallit.

Reaaliaikaisia havaintoja ovat esimerkiksi tuuli-, lämpötila-, sade- ja salamahavainnot. Tiedot päivittyvät havainnosta riippuen 5–60 minuutin välein.

Vuorokaudessa näitä ajantasaisia havaintoja kertyy noin satatuhatta.

Aikasarjoista käyttäjä voi tutkia historiaa ja pitkän ajan muutoksia. Niissä on havaintojen vuorokausi- ja kuukausikeskiarvoja vuodesta 1959 lähtien.

Kahden vuorokauden ennuste aallonkorkeudesta ja -suunnasta, meriveden korkeudesta ja virtauksesta sekä yleisesti säästä löytyvät ennustemalleista.

Näiden lisäksi avautuu kuusi erilaista ilmastonmuutosmallia, jotka on tehty erilaisten kasvihuonepäästömallien mukaan.

Turvallisuutta ja uusia palveluita

Ilmatieteen laitoksen pääjohtaja **Petteri Taalas** odottaa tietojen julkaisulta paljon. Hän toivoo, että sen myötä kansalaisten turvallisuus lisääntyy ja syntyy uusia innovaatioita ja yritystoimintaa sekä yhteistyötä datan käyttäjien ja laitoksen välille.

”Täysin uusia ideoita, jotain mitä meillä ei osata edes ajatella!” suunnittelija **Roope Tervo** kertoo odotuksistaan tiedon hyödyntäjille.

”Sellaisia sovelluksia, jotka yhdistävät dataa muualta”, täsmentää ryhmäpäällikkö **Mikko Visa**.

Valtiosihteeri **Tuire Santamäki-Vuori** kertoi kesäkuussa Ilmatieteen laitoksen tiedotustilaisuudessa, että kaikki hallinnonalat on velvoitettu tekemään selvitys tietojensa julkaisemisesta. Tietosuoja-asiat otetaan selvityksissä huomioon.

Loppuvuodesta ensimmäinen sovellus

Bitcomp Oy:n toimitusjohtaja **Sami Kettunen** pitää jo aiemmin avattuja Suomen ympäristökeskuksen ja Maanmittauslaitoksen tietovarantoja hyödyllisinä maaseudulla tärkeiden sovellusten kehittämisessä.

”Nämä Ilmatieteen laitoksen aineistot ovat hyvä lisä.”

”Yksittäinen avoin data ei ole kiinnostavaa, mutta jos eri tietolähteistä pystyy yhdistämään tietoa, siitä tulee lisäarvoa asiakkaalle.”

Hän näkee mahdollisuuksia sekä historiatiedon että ennusteiden hyödyntämisessä. Bitcompin asiakkaille niistä tulee koitumaan hyötyä jo tämän vuoden kuluessa.

”Ilmatieteen laitoksen tiedolla pystymme rikastamaan karttatietoa”, Kettunen pyörittelee.

Esimerkkeinä hän mainitsee alueiden keskimääräiset sadesummat ja hallatiedot.

”Ohjelmamme WisuEnnuste on käyttänyt jo aiemmin Ilmatieteen laitoksen aineistoja”, kertoo osastopäällikkö **Sinikka Tommila** Maatalouden Laskentakeskuksesta.

”Nyt vain saamme ne ilmaiseksi, muu ei muutu. Ohjelmistoa on kyllä helpompi kehittää, kun tietää, että aineistojen hinta ei tule esteeksi”, hän toteaa.

Suonentieto Oy:lle tieto Ilmatieteen laitoksen tietojen avautumisesta tulee uutisena. ”En ole tästä kyllä kuullutkaan”, myöntää toimitusjohtaja **Pentti Korkiatupa**.

”Mutta voisivathan esimerkiksi sadanta ja lämpösummat olla ohjaustietona kasvinsuojelutoimenpiteille.”

HANNA SALONEN

AINEISTOT

Avoin tieto yleiseksi hyödyksi

Avoimella datalla tarkoitetaan ilmaisia julkishallinnon aineistoja, joita voi ladata vaivattomasti suoraan omalle koneelle.
Koneluettavan datan käyttö vaatii tiedon hyödyntämiseen tarkoitetun sovelluksen.
Katselurajapinta antaa mahdollisuuden katsella aineistoja.
Latausrajapinnan kautta käyttäjä voi ladata tiedot jatkokäyttöä varten.
Ilmatieteen laitoksen avaamaan aineistoon kuuluu reaaliaikaisia havaintoja, niiden aikasarjoja ja kuusi ennustemallia.
Maanmittauslaitos avasi ensimmäisen maastotietokantojaan julkiseen käyttöön toissa syksynä.
Tietojen julkisuus perustuu EU:ssa sovittuun tavoitteeseen ja julkisten tietovarojen avaaminen on kirjattu hallitusohjelmaan.

”Suomesta pilvipalveluiden turvasatama”

Suomi voisi olla pilvipalveluiden turvasatama, visioi vihreiden eduskuntaryhmän puheenjohtaja **Oras Tynkkynen**.

Suomi voisi Tynkkysen mukaan myös houkutella myös lisää palvelinkeskuksia.

Kilpailuvaltteja ovat esimerkiksi kylmä merivesi ja ilmasto, metsäteollisuudelta vapautuneet tehtaat ja alhainen sähkön hinta.

Suurin kilpailuvaltti voisi kuitenkin olla viranomaisten urkinnan estäminen.

Yhdysvallat ja Iso-Britannia ovat tahranneet maineensa urkintakohulla. Ruotsissa suojelupoliisilla on valtuudet seurata kaikkea maan läpi kulkevaa tietoliikennettä.

”Mikään maa ei ole kyennyt tarjoamaan tietoturvaltaan uskottavia verkkopalveluita”, sanoo Tynkkynen.

Suomessa tulisikin Tynkkysen mukaan perata lainsäädäntöä siltä kannalta, että palveluille varmistetaan maailmanluokan taso tietoturvassa ja yksityisyydensuojassa. Islannissa samaa työtä on tehty. Maa on houkutellut palvelinkeskuksia.

Tynkkysen mukaan Suomen etuna Islantiin verrattuna on sijainti Euroopassa, Venäjän vieressä.

PAULA TAIPALE

Joukkoistaminen toi runsaasti materiaalia

Ympäristöministeriössä katsotaan, että joukkoistaminen tuotti ”ilahduttavan laajasti ja asiallisesti” kansalaisten panosta maastoliikennelain valmisteluun.

Suomijoukkoistaa.fi-verkkosivulle kertyi alkuvuoden aikana noin 500 ideaa ja näkemystä, 4 000 kommenttia ja 25 000 kannanottoa. Keskusteluun osallistui noin 700 henkilöä, ja sivustolla vieraili jopa 14 000 eri kävijää.

Ympäristöministeri **Ville Niinistö** (vihr.) on mielissään tuloksesta.

”Olemme saaneet valmisteluun näkemyksiä ja tietoa, joita tavanomaisessa lainvalmistelussa ei välttämättä olisi tullut esiin”, hän kiittää ympäristöministeriön tiedotteessa.

Joukkoistamisesta väitöskirjaansa tekevä Stanfordin yliopiston vieraileva tutkija **Tanja Aitamurto** ja apulaisprofessori **Helene Landemore** Yalen yliopistosta luokittelevat saadut ideat kesän aikana ja kokoavat koti- ja ulkomaisista asiantuntijoista koostuvan paneelin arvioimaan tuloksia.

Analyysi toimitetaan syksyllä ympäristöministeriöön, jossa päätetään, kuinka tuloksia voidaan hyödyntää maastoliikennelain varsinaisessa uudistamisessa. Lainvalmistelijoiden on muun muassa otettava kantaa siihen, kuinka kattavasti joukkoistamisen tulokset edustavat eri intressiryhmien tarpeita.

Ympäristöministeriö ja eduskunnan tulevaisuusvaliokunta käynnistivät joukkoistamisen tammikuussa. Kokeilu on suomalaisessa lainvalmistelussa ensimmäinen lajissaan.

Maastoliikennelaki on ympäristölainsäädäntöä ja ympäristöministeriön vastuulla. Sitä sovelletaan teiden ulkopuolella maastossa, kuten metsissä, pelloilla, pihoilla ja jäällä. Valtaosa maastoliikenteestä on traktoreilla ja työkoneilla tapahtuvaa hyötyajoa pelto- ja metsätöissä. Lisäksi laki koskee moottorikelkoilla ja mönkijöillä tapahtuvaa ajoa, minkä vuoksi sen uudistamiseen kohdistuu voimakkaita, toisistaan eroavia odotuksia.

Maastoliikennettä on säännelty vuodesta 1977. Lakia on aiemmin uudistettu vuosina 1991 ja 1995.

Koko keskustelu on edelleen näkyvissä verkossa.

KAIJALEENA RUNSTEN
suomijoukkoistaa.fi

MT TESTAA

Taivaanvahti valaisee taivaan ilmiöitä

Tähtien ja ilmakehän ilmiöiden ystäviä palvelee Taivaanvahti. Se on maan vanhimman tähtitieteellisen yhdistyksen Ursan perustama verkkopalvelu, jonne voi jättää omia havaintojaan ja josta voi seurata muiden tekemiä havaintoja.

Tuoreimpina palveluun on jätetty havaintoja täysin pilvettömistä yötaivaista, haloista ja sateenkaarista.

Palveluun voi jättää havaintoja ilman valokuvaakin, etenkin jos on nähnyt usein esiintyviä ilmiöitä kuten revontulia tai tavanomaisia haloja.

Palvelun ylläpitäjät eivät halua vahtiin havaintoja tavanomaisista aamu- tai iltaruskoista tai pilvisäteistä eikä taivaan normaaleista väreista. Myöskään normaalit ala-, keski- ja yläpilvet eivät yleisyytensä vuoksi kuulu ohjelmaan.

Taivaanvahdissa pyörivät myös Ursan avaruutta ja ilmakehän ilmiöitä koskevat uutiset.

> Palvelun ylläpitäjät eivät halua vahtiin havaintoja tavanomaisista aamu- tai iltaruskoista.

Myös mobiiliversio

Verkkopalvelun lisäksi taivaanvahdin havaintoja voi seurata android- ja Windows Phone -puhelimille tehdyillä sovelluksilla. Windowsille tehdystä mobiilipalvelusta näkee vain muiden lähettämät havainnot, uutisia ei sen kautta pysty lukemaan.

Ursan omalta verkkosivulta löytyy reaaliaikainen tähtikartta, joka näyttää Helsingin Tähtitorninmäeltä näkyvän taivaankannen. Tästä palvelusta kun joku kehittäisi mobiiliversion, joka skaalautuu havainnoijan sijainnin mukaan, olisi tähtien seuraaminen todella antoisaa myös meille ei-niin-kokeneille tähtitaivaan ystäville eri puolilla maata tai peräti ulkomaan matkallakin.

Taivaanvahdin verkkoversioista on myös linkki avaruus.fi -keskustelupalstaan.

KAIJALEENA RUNSTEN
www.taivaanvahti.fi
www.ursa.fi/extra/tahtikartta/

RUUTUKAAPPAUS

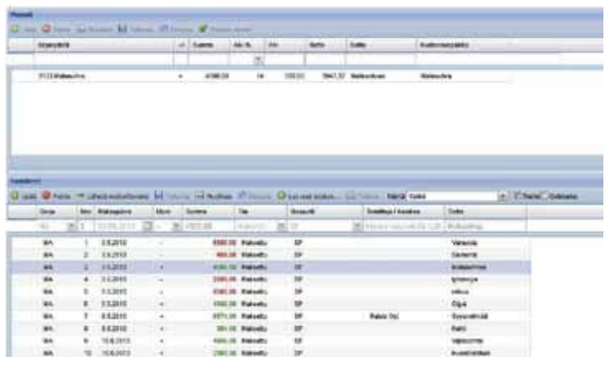

Webwakalla voi hoitaa tilan kirjanpidon, verolaskennan, tilinpäätöksen sekä pankkiasiat.

Webwakka siirtyi selainpohjaiseksi

Maatilojen talousohjelma Webwakka on uudistunut. Suurin muutos on siirtyminen selainpohjaiseksi, minkä ansiosta ohjelmaa voidaan käyttää useammasta paikasta käsin. Se helpottaa yhteisyrittäjien ja maatalousyhtymien arkea.

Lisäksi selainkäytön etuihin kuuluu, että ohjelma taipuu nyt käytettäväksi paitsi pc:llä myös Applen koneilla ja tablettilaitteilla.

Ohjelman kehittäneiden Maatalouden laskentakeskuksen ja Bitcompin mukaan selainkäyttöisyys tuo myös tehoa yhteydenpitoon eri suuntiin. Maatilayrittäjä voi reaaliaikaisesti käydä läpi talousasioita ProAgrian neuvojien sekä tilitoimiston kanssa.

Lisäksi töiden jakaminen taloushallinnon osalta onnistuu nyt helposti. Tilitoimisto voi esimerkiksi järjestelmän välityksellä hoitaa yrittäjän puolesta kirjanpidon sekä pankkiasiat.

Webwakan avulla tiloilla voidaan hoitaa kirjanpito, verolaskenta, tilinpäätös ja myös pankkiasiat. Järjestelmää kehitettäessä on kiinnitetty huomiota erikokoisten ja eri liiketoimintamuodossa toimivien maatilayritysten tarpeisiin.

Ohjelman teknisestä toteutuksesta vastaa maaseudun ohjelmistoihin erikoistunut, jyväskyläläinen Bitcomp.

MT